

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Europos Sąjungos
struktūrinių fondų

SVIETIMO
MOKSLŲ
IR ŠALŲ
MINISTERIJA

struktūrinių fondų
Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001

NACIONALINĖ
AGENTŪRA

operacijai finansuojamas projektas

„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

VIDURINIO UGDYMO KATALIKŲ TIKYBOS BENDROSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REKOMENDACIJOS

Įgyvendinimo rekomendacijų projektą rengė: dr. s. Danguolė Gervytė, Danutė Kratukienė, Vilma Balandienė, Monika Bertašiūtė, Vida Šlepikienė

Turinys

1. Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijos.....	1
2. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.....	1
3. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti.....	9
4. Literatūros ir šaltinių sąrašas.....	14
5. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.....	16

1. Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijos.

Katalikų tikybos programos sudarytos remiantis teologine-filosofine metodologine prieiga. Yra išskiriamos penkios pažinimo sritys, kurios atitinka ir pasiekimų sritis: Šventojo Rašto pažinimas, Tikėjimo turinio pažinimas, Bažnyčia ir liturgija, Dvasinis gyvenimas ir asmens tobulėjimas, Asmuo ir moralė, kurios išlieka ir vidurinio ugdymo programoje. Šios pažintinės sritys išsiplečia nuo tikėjimo turinio ir ištakų pažinimo iki individualios praktikos ir moralinių nuostatų. Teminis išskleidimas yra labai detalus. Kiekvienai temai pateikiami keli probleminiai klausimai, kurie aktualizuoja temą, ją susieja su gyvenimu. Kadangi programa orientuota į patirtinį mokymąsi, tai pamoką rekomenduojama pradėti į asmeninę patirtį, susikaupimą, vidujiškumą nukreiptu gestu, simboliu, pvz.: pasikartojančia malda, simboliniu veiksmu, prasminga mintimi ir pan.

Ankstesniąją Katalikų tikybos programą galima pasitelkti, kaip papildomą metodinę ar informacinę medžiagą, bet naujoji ne papildo seną programą, bet ją pateikia visiškai naujai su kitokia vidine struktūra ir sąranga.

2. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai

2.1. Mokymosi turinio ir pasiekimų sąsajos

PASIEKIMŲ SRITIS		III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
A. Šventojo Rašto	Tyrinėja Biblijos kanono atsiradimą (A1.)	A1	

pažinimas	Skaito ir interpretuoja Šventąjį Raštą (A2.)		A2
	Nagrinėja Biblijos pasakojimą (A3.)		A3
B. Tikėjimo turinio pažinimas	Išplėtoja Jėzaus kaip Atpirkėjo misijos sampratą (B1.)	B1	
	Paaiškina trejybinio Dievo slėpinį (B2.)	B2	
	Apibūdina žmogų, kaip gebantį pažinti Dievą ir turėti santykį su Juo (B3.)		B3
	Apibūdina skirtingas religijas ir jas gerbia (B4.)	B4	
C. Bažnyčia ir liturgija	Apibrėžia Bažnyčią kaip Dievo tautą (C1.)	C1	
	Analizuoja liturgiją, geba joje dalyvauti (C2.)		C2
	Įvardija ir apibūdina sakramentus, kaip Dievo malonės ženklus (C3.)		C3
D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas	Analizuoja žmogaus santykio su Dievu dinamiką (D1.)	D1	
	Aptaria gyvenimo Kristuje būdus ir geba juos pasirinkti (D2.)		D2
	Pagrindžia krikščionio pašaukimą šventumui (D3.)	D3	
E. Asmuo ir moralė	Apibrėžia žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamumą (E1.)	E1	
	Pagrindžia kūno šventumo sampratą (kūno teologija) (E2.)		E2
	Priima sprendimus atsizvelgdamas į kūrinijos integralumą ir ekologinę etiką (E3.)		E3
	Analizuoja ir paaiškina socialinį Bažnyčios mokymą (E4.)	E4	

PASTABA

E1 pasiekimų sritis

Europos Sąjunga struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001

„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

2.2. Ilgalaikio plano rengimas.

Dėl ilgalaikio plano formos susitaria mokyklos bendruomenė, tačiau nebūtina siekti vienodos formos. Skirtingų dalykų ar dalykų grupių ilgalaikių planų forma gali skirtis, svarbu atsižvelgti į dalyko(-ų) specifiką ir sudaryti ilgalaikį planą taip, kad jis būtų patogus ir informatyvus mokytojui, padėtų planuoti trumpesnio laikotarpio (pvz., pamokos, pamokų ciklo, savaitės) ugdymo procesą, kuriame galėtų būti nurodomi ugdomi pasiekimai, kompetencijos, sąsajos su tarpdalykinėmis temomis. Planuodamas mokymosi veiklas mokytojas tikslingai pasirenka, kurias kompetencijas ir pasiekimus ugdys atsižvelgdamas į konkrečios klasės mokinių pasiekimus ir poreikius. Šį darbą palengvins naudojimas [Švietimo portale](#) pateiktos BP [atvaizdavimu](#) su mokymo(si) turinio, pasiekimų, kompetencijų ir tarpdalykinių temų nurodytomis sąsajomis.

Kompetencijos nurodomos prie kiekvieno pasirinkto koncentro pasiekimo.

Spustelėjus ant pasirinkto pasiekimo atidaromas pasiekimo lygių požymių ir pasiekimui ugdyti skirto mokymo(si) turinio citatų langas.

Tarpdalykinės temos nurodomos prie kiekvienos mokymo(si) turinio temos. Užvedus žymeklį ant prie temų pateiktos ikonėlės atsiveria langas, kuriame matoma tarpdalykinė tema ir su ja susieto(-ų) pasiekimo(-ų) ir (ar) mokymo(si) turinio temos(-ų) citatos.

Daugiau ilgalaikių planų pavyzdžių galima rasti [Švietimo portale](#) Katalikų tikybos BP atvaizdavime [Katalikų tikyba \(emokykla.lt\)](#) varnele pažymint *Ištekliai* ir pasirenkant *Ilgalaikiai planai ir kt.* punktą arba bendrosios programos *Igyvendinimo rekomendacijų* pateikime OneNote formatu skyrelyje *Veiklos planavimo pavyzdžiai*.

2.3. Ilgalaikių planų pavyzdžiai:

MOKYMO IR MOKYMO SI TURINIO ILGALAIKIS PLANAS

III–IV klasė (kai Katalikų tikybos kursas suintensyvinamas ir per vienerius mokslo metus įgyvendinama dviejų metų programa)

Tema/ etapo (ciklo) pavadinimas (kontroliniai darbai, mokinių įsivertinimas)	Numatomos valandos	Orientacinė temos įvykdymo data	Vertinimo būdai ir formos	Ugdymas kitose aplinkose, atviros pamokos	Pastabos
1. Supažindinimas su katalikų tikybos dalyko programa, jos tikslu ir uždaviniais, vertinimo formomis ir būdais. Mokymosi uždavinių kėlimas.	1	Rugsėjis		Mokymasis klasėje	

<p>2. Būties klausimai. Viešpats yra arti, ko man nerimauti?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kas yra žmogus? - Būti ar nebūti? Ar skausmas gali būti palaimintas? - Kokia akimirkos vertė? Ar gyvenimas yra rizika. - Kas svarbiau: idėja ar žmogus? 	3-4	Rugsėjis	Grupinio darbo pristatymas	Mokymasis klasėje	
--	-----	----------	----------------------------	-------------------	--

PASIEKIMAI

Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis	Aukštesnysis lygis		
B3.1. Atpažįsta žmogaus troškimą ieškoti Dievo.	B3.2. Pateikia Dievo ieškojimo pavyzdžių.	B3.3. Apibūdina žmogaus troškimą ieškoti, pažinti ir atsiliiepti į Dievo kvietimą.	B3.4. Tyrinėja ir įvardija įvairius žmogaus kelius Dievo link.		
<p>3. Pažinti Dievą savo gyvenime</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kokie troškimai verti gyvenimo prasmės? - Koks mano Credo? - Kuo skiriasi įvaizdis nuo reputacijos 	3-4	Spalis	Apklausa raštu.	Mokymasis bendradarbiaujant klasėje. Išvyka į Šiaulių katedrą	

PASIEKIMAI

Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis	Aukštesnysis lygis		
B2.2. Atpažįsta Trejybinio Dievo slėpinį įvairiuose kontekstuose.	B2.2. Lygina Trejybinio Dievo slėpinį įvairiuose kontekstuose.	B2.3. Komentuoja Trejybinio dievo slėpinį įvairiuose kontekstuose.	B2.4. Pateikia Trejybinio Dievo vaizdavimo pavyzdžių įvairiuose kontekstuose.		
<p>4. Susitiki ir pažinti Jėzų: „radome Mesiją“</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ar Jėzus kilmingas? - Ar galima „parašyti“ paveikslą - Ar galima sutikti Kristų kelyje? - Ar apie Jėzų rašo kitų religijų tekstai? - Ar lengva suvaidinti Jėzų? 	4-5	Spalis Lapkritis	Minčių žemėlapis	Mokymasis bendradarbiaujant klasėje	

PASIEKIMAI

Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis			Aukštesnysis lygis	
B1.1. Atpažįsta dievišką ir žmogišką Jėzaus prigimties aiškinimą kitų religijų kontekste.	B1.2. Lygina įvairių religijų požiūrį į Jėzaus asmenį.	B1.3. Paaiškina žmogišką ir dievišką Jėzaus prigimtį kitų religijų kontekste, analizuoja vaizdavimo būdus meno kūriniuose.			B1.4. Analizuoja ir lygina dievišką ir žmogišką Jėzaus prigimtį kitų religijų kontekste.	
5. Biblijos svarba ir reikšmė - Kam priklauso Biblijos autorinės teisės? - Kiek Biblijoje yra istorijos? Kuo Biblija skiriasi nuo kitų šventųjų Raštų?		1-2	Lapkritis	Kūrybinis darbas	Mokymasis bendradarbiaujant klasėje	
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis			Aukštesnysis lygis	
A1.1. Atpažįsta Biblijos formavimosi ir pasaulio, kultūros, literatūros istorijos sąsajas.	A1.2. Sieja Biblijos formavimosi ir pasaulio, kultūros, literatūros istorijas.	A1.3. Palygina Biblijos formavimosi ir pasaulio, kultūros, literatūros istorijas.			A1.3. Pateikia argumentų Biblijos formavimosi ir pasaulio, kultūros, literatūros istorijų sąsają.	
6. Biblijos interpretacija - Ar Biblija tik literatūra? - Kas buvo pradžioje? - Kaip interpretuoti Bibliją?		2-3	Lapkritis	Apklausa	Mokymosi veikla klasėje, naudojantis IT	
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis			Aukštesnysis lygis	
A2.2. Atpažįsta Biblijos interpretavimą kultūroje.	A2.2. Išskiria Biblijos interpretavimo kultūroje būdus.	A2.3. Apibūdina Biblijos tekstų literatūrinę, istorinę dvasines prasmes, tyrinėja Biblijos interpretavimo pavyzdžius literatūroje, kultūroje.			A2.4. Analizuoja Biblijos interpretavimo kultūroje būdus ir iliustruoja juos pavyzdžiais.	
7. Bibliniai įvaizdžiai ir motyvai -Ar turi Biblija ką pasakyti šiandienos žmogui? -Ar stebuklai tikrai vyksta? -Kaip Biblija įkvepia kūrėjus?		2-3	Gruodis	Pranešimas	Mokymosi veikla klasėje, naudojantis IT	
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis			Aukštesnysis lygis	
A3.1. Atpažįsta biblinius simbolius, vardus ir reiškinius.	A3.2. Išskiria biblinius simbolius, vardus ir reiškinius	A3.3. Tyrinėja biblinius reiškinius, vardus, simbolius analizuodami literatūros ir meno kūrinius.			A3.4. Kitiškai vertina biblinius simbolius, vardus ir reiškinius	

8. Aš esu Bažnyčioje -Kokie yra Bažnyčios simboliai ir įvaizdžiai? -Kaip Bažnyčia atliepia laiko ženklus? -Kuo krikščionys stebino savo amžininkus? -Ar be Bažnyčios gali būti krikščionis? -Ar yra vietos Jėzui pliuralistinėje visuomenėje?		3-4	Gruodis	Testas	Mokymasis bendradarbiaujant klasėje	
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis		Patenkinamas lygis		Pagrindinis lygis		Aukštesnysis lygis
C1.1. Atpažįsta krikščionio misiją pasaulyje.		C1.2. Pateikia krikščionio misijos pasaulyje pavyzdžių.		C1.3. Apibūdina krikščionio misiją pasaulyje.		C1.3. Siūlo būdus, kaip įgyvendinti krikščionio misiją pasaulyje.
9. Esu pakviestas švęsti džiugiai - Ar gali būti krikščioniškas rokas? Kokia muzika tinka bažnyčioje? - Ar galima per šv. Mišias šokti? Ar galiu nusnūsti per pamokslą?		1-2	Sausis	Esė	Išvyka arba susitikimas su dvasiniu pašaukimo žmogumi. Mokymasis bendradarbiaujant klasėje	
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis		Patenkinamas lygis		Pagrindinis lygis		Aukštesnysis lygis
C2.2. Atpažįsta tikėjimo šventimą įvairiuose kultūriniuose kontekstuose.		C2.2 Pateikia įvairių tikėjimo šventimo pavyzdžių		C2.3. Analizuoja tikėjimo šventimo pavyzdžius įvairiuose kultūriniuose kontekstuose.		C2.4. Tikslingai pasirenka ir kuria tikėjimo šventimą įvairia menine, kultūrine raiška.
10. Mūsų sprendimai įrašomi danguje - Ar galima atšaukti, tai kas neatšaukiama? - Ar galima atlikti išpažintį internetu? - Ar sakramentams reikia „programinės įrangos“ atnaujinimų?		2-3	Sausis	Kūrybinis darbas	Mokymasis bendradarbiaujant klasėje	
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis		Patenkinamas lygis		Pagrindinis lygis		Aukštesnysis lygis
C3.1. Žino sakramentinio gyvenimo prigimtį ir charakterį.		C3.2. Paaiškina sakramentinio gyvenimo prigimtį ir charakterį.		C3.3. Analizuoja sakramentinio gyvenimo prigimtį ir charakterį.		C3.4. Analizuoja ir argumentuotai paaiškina, kaip sprendimų priėmimas lemia krikščionišką gyvenimą.
11. Proto ir širdies malda		1-2	Vasaris	Savirefleksija	Mokymasis bendradarbiaujant	

- Ką laimėtų žmogus, jei visą pasaulį įgytų, o sielą prarastų?					klasėje	
- Ar visos maldos veda link Dievo? Ar žinome, ko deramai melsti?						
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis		Patenkinamas lygis		Pagrindinis lygis		Aukštesnysis lygis
D1.1. Atpažįsta ir įvardija įvairias dvasingumo formas.		D1.2. Analizuoja įvairias dvasingumo formas Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje.		D1.3. Krištkai vertina įvairias dvasingumo formas Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje.		D1.4. Tikslingai renkasi dvasinio gyvenimo būdus.
12. Jūs būsite mano liudytojai - Kuo skiriasi liudytojas nuo liudininko? - Kodėl šiandien dar esu krikščionis? - Ar galima etika be Dievo?		2-3		Vasaris	Parlamentiniai debatai	Mokymasis bendradarbiaujant klasėje
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis		Patenkinamas lygis		Pagrindinis lygis		Aukštesnysis lygis
D2.2. Atpažįsta krikščioniško tapatumo raišką šiuolaikinio pasaulio kontekste.		D2.2. Apibrėžia krikščionišką tapatumą šiuolaikinio pasaulio kontekste.		D2.3. Analizuoja krikščionišką tapatumą šiuolaikinio pasaulio kontekste.		D2.4. Nustato krikščioniško tapatumo tobulintinas sritis ir prioritetus, suplanuoja pokyčiams laiką.
13. Pašaukti ir išrinkti Viešpaties garbei - Ar gali laimė būti amžina? Kam šviečia „laimės žiburys“? - Kas yra šių dienų Madona? - Kas yra šių dienų superherojus?		2-3		Vasaris	Projektas	Mokymasis bendradarbiaujant klasėje
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis		Patenkinamas lygis		Pagrindinis lygis		Aukštesnysis lygis
D3.1. Įvardija įvairius krikščionio pašaukimo į šventumą kelius.		D3.2. Pateikia įvairių krikščionio pašaukimo į šventumą kelių pavyzdžių.		D3.3. Tyrinėja įvairius krikščionio pašaukimo į šventumą kelius.		D3.4. Projektuoja įvairius krikščionio pašaukimo į šventumą kelius.
14. Katalikybė ir pasaulio religijos - Kuo jie tiki? - Kaip jie švenčia? - Kaip jie gyvena? - „O kuo jūs mane laikote?“		6-8		Kovas	Projektas	Mokymasis bendradarbiaujant klasėje. Susitikimas su kitos kultūros ar religijos atstovu
PASIEKIMAI						

Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis			Aukštesnysis lygis	
B4.1. Atpažįsta tarpreliginio ir tarpkultūrinio dialogo pavyzdžius.	B4.2. Atpažįsta religijų ir kultūrų poveikį krikščioniškajai kultūrai.	B4.3. Lygina įvairias religijas, kultūras, pagrindžia tarpreliginio, tarpkultūrinio dialogo svarbą remdamasis savo religine ir/ar kultūrine patirtimi.			B4.4. Analizuoja ir kritiškai apmąsto savo ir kitų kultūrų, religijų poveikį krikščioniškajam tapatumui.	
15. Gyvybės neliečiamumas – rinkis gyvenimą <ul style="list-style-type: none"> - „Mažesnis“ ir „didesni blogis“, ką pasirinkti? - Ar tikrai Dievas kada atsuko nugarą žmogui? - Ar donorystė turi rėmus? 		2-3	Balandis	Diskusija	Mokymasis bendradarbiaujant klasėje	
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis			Aukštesnysis lygis	
E1.1. Atpažįsta kylančias moralines ir etines dilemas, susijusias su žmogaus gyvybės verte.	E1.2. Paaiškina moralinius ir etinius sprendimus, susijusius su žmogaus gyvybės verte ir neliečiamumu.	E1.3. Analizuoja moralinius ir etinius sprendimus, susijusius su žmogaus gyvybės verte ir neliečiamumu.			E1.4. Interpretuoja ir kritiškai vertina moralinius ir etinius sprendimus, susijusius su žmogaus gyvybės verte ir neliečiamumu.	
16. Esame Dievo paveikslas ir panašumas <ul style="list-style-type: none"> - Ką reiškia, jog esam sukurti „pagal Dievo paveikslą ir panašumą“? - Ar šiais laikais įmanoma meilė, kuri niekada nesibaigia? - Ar gali mylėti negerbdamas? - Ar skaistumas tik šventiesiems? - Kodėl sakoma, jog šeima – gyvybės lopšys, Tautos, Bažnyčios ir valstybės pagrindas? - Ką reiškia susilaukti vaikų pagal Dievo valią? 		5-6	Balandis	Esė, laiškas	Grupinis darbas	
PASIEKIMAI						
Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis			Aukštesnysis lygis	
E2.2. Kelia klausimus apie žmogaus lytiškumą.	E2.2. Paaiškina žmogaus lytiškumo sampratą pagal Katalikų Bažnyčios mokymą.	E2.3. Analizuoja žmogaus lytiškumo sampratą Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje.			E2.4. Kritiškai ir argumentuotai vertina įvairias žmogaus lytiškumo sampratas Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje.	
17. Dievas myli linksmą davėją <ul style="list-style-type: none"> - Kas yra socialiai atsakinga krikščionių veikla? - Kaip teisingai naudotis socialine žiniasklaida? 		5-6	Gegužė	Projektinė veikla	Pamokos netradicinėje erdvėje	

<ul style="list-style-type: none"> - Kas Dievo – Dievui, kas ciesoriaus – ciesoriui. - Ar krikščioniška sakyti: nori taikos – ruoškis karui? - Kodėl krikščionys gina laisvę ir žmonių teises? - Ar krikščionys turi papildomus plaučius ir vandenynus? 								
PASIEKIMAI								
Slenkstinis lygis		Patenkinamas lygis		Pagrindinis lygis			Aukštesnysis lygis	
E4.1. Atpažįsta Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo pavyzdžius.		E4.2. Pateikia Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo įgyvendinimo pavyzdžių.		E4.3. Aptaria visuomenėje kylančias problemas Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo perspektyvoje.			E4.4. Kitiškai vertina socialines problemas Katalikų Bažnyčios socialinio mokymo perspektyvoje.	
18. Gerovė ir teisingumas visiems <ul style="list-style-type: none"> - Kodėl verta kurti ateitį, kurioje būtų priimamas kiekvienas? - Ar reikia dirbti nemokamai? - Kam esu tinkamiausia(s), kur ir kieno esu kviečiama(s)? - Kodėl pirkti brangius batus yra ekonomiškiau? Ar Bažnyčioje yra pasisekęs globalizacijos modelis? 				3-4	Birželis	Pranešimas	Susitikimas su įvairių organizacijų atstovais	
PASIEKIMAI								
Slenkstinis lygis		Patenkinamas lygis		Pagrindinis lygis			Aukštesnysis lygis	
E3.1. Atpažįsta asmens atsakomybių ribas globaliame pasaulyje.		E3.2. Aptaria asmens atsakomybių ribas globaliame pasaulyje.		E3.3. Pagrindžia asmens atsakomybių ribas globaliame pasaulyje, demonstruoja atsakingą elgesį ir gyvenimo būdą.			E3.4. Svarsto asmens atsakomybių ribas globaliame pasaulyje ekologinio dvasingumo perspektyvoje.	
19. Tikėjimas – brangus perlas <ul style="list-style-type: none"> - Mano tikėjimo kelionė. - Apibendrinamoji pamoka „Tvirti tikėjimu“ 				1-2	Birželis	Pokalbis	Išvyka į Šiaulių šv. apaštalo Petro ir Pauliaus katedrą	
Rezervinis laikas				1-2		Apklausa		
VISO:				50-70 val.				

ILGALAIKIS PLANAS III GIMNAZIJS KLASEI

Pateiktame ilgalaikio plano pavyzdyje pateikiamas Bendruosiuose ugdymo planuose dalykui numatyto valandų skaičiaus paskirstymas:

- stulpelyje *Mokymo(si) turinio sritis, tema* yra pateikiamos Katalikų tikybos bendrosios programos (toliau – BP) mokymosi turinio sritis ir tema, kurią mokytojas gali pasipildyti/pasikeisti savo nuožiūra;
- stulpelyje *Val. sk.* yra nurodytas galimas nagrinėjant temą pasiekimams ugdyti skirtas pamokų skaičius. Lentelėje pateiktą pamokų skaičių mokytojas gali keisti atsižvelgdamas į mokinių poreikius, pasirinktas mokymosi veiklas ir ugdymo metodus.

Bendra informacija:

Mokslo metai _____

Pamokų skaičius: 1 pamoka per savaitę, iš viso 35 pamokos

Vertinimas:

IL. NR.	E MOKYMO SI TURINIO SRITIS, TEMA	Val.sk.
1	Ko mokysimės šiais metais? Supažindinimas su katalikų tikybos programa, III gimnazijos klasės mokymosi turiniu, pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo kriterijais.	1
2	35.1. Šventojo Rašto pažinimas. 35.1.1. Biblijos svarba ir reikšmė.	6
3	35.2. Tikėjimo turinio pažinimas. 35.2.1. Susitiki ir pažinti Jėzų: „radome Mesiją“. 35.2.2. Pažinti Dievą savo gyvenime. 35.2.3. Katalikybė ir pasaulio religijos.	7
4	35.3. Bažnyčia ir liturgija. 35.3.1. Aš esu Bažnyčioje.	6
5	35.4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas. 35.4.1. Proto ir širdies malda. 35.4.2. Pašaukti ir išrinkti Viešpaties garbei.	7
6	35.5. Asmuo ir moralė. 35.5.1. Gyvybės neliečiamumas – rinkis gyvenimą. 35.5.2. Dievas myli linksmą davėją.	7
7	Ko išmokau per šiuos metus? Refleksija ir įsivertinimas	1

2.3. Trumpalaikio planavimo pavyzdžiai:

2.2.1 E1 Analizuoja moralinius ir etinius sprendimus susijusius su žmogaus gyvybės verte ir neliečiamumu.

TEMA: E1 Gyvybės neliečiamumas – rinkis gyvenimą (2-3 pam.)

Ar gali būti mažesnis arba didesnis blogis? (Pagrindiniai bioetikos principai: slidus šlaitas, mažesnis blogis, dvigubos pasekmės principas ir pan.)

Ar tikrai Dievas kada nors atsuko nugarą žmogui? (Enciklika „Evangelium vitae“ apie žmogaus gyvybės vertę bei neliečiamumą.)

Ar meilė sau turi ribas? (Būtinoji gintis, savižudybė, pagarba sveikatai, moraliniai ir etiniai apsisprendimai.)

Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas						
<p>„Minčių lietus“: mokiniai ant lipnių lapelių užrašo po vieną jų aplinkoje kylančią moralinę ar etinę dilemą, susijusią su žmogaus gyvybe. Lapelius su atsakymais suklijuoja lentoje. Aptaria šiandieninėje visuomenėje kylančias dilemas.</p> <p>Darbas grupėse: kiekviena grupė pasirenka po vieną kylančią dilemą ir ją išanalizuoja „Metaplano“ metodu bei sukuria plakatą.</p> <p style="text-align: center;">Plakato kūrimo principai</p> <div data-bbox="212 947 815 1279" style="border: 1px solid black; padding: 10px;"><ul style="list-style-type: none"> ▪ Laukas turi būti padalintas į keletą dalių. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td style="width: 50%;">KAIP YRA? – dabartinė būklė</td><td style="width: 50%;">KAIP TURI BŪTI? – ideali būklė</td></tr><tr><td colspan="2" style="background-color: #90EE90; border-radius: 15px; padding: 5px;">PROBLEMA</td></tr><tr><td>KODĖL NĖRATAIP, KAIP TURĖTŲ BŪTI?</td><td>KA DARYTI?</td></tr></table></div> <p>Darbai pristatomi.</p> <p>Darbas grupėse su Katalikų Bažnyčios dokumentais: perskaityti pasirinkto dokumento dalį ir surašyti pagrindinius Katalikų Bažnyčios mokymo apie gyvybę principus bei siūlomus sprendimus, susijusius su gyvybės saugojimu. Palyginti kiekvienos grupės darbus, atrandant bendrą Katalikų Bažnyčios mokymo „vardiklį“. Siūlomi tekstai:</p> <p>KBK 2258-2283; PASTORACINĖ KONSTITUCIJA APIE BAŽNYČIĄ ŠIUOLAIKINIAME PASAULYJE <i>GAUDIUM ET SPES</i>, 51. Popiežius Jonas Paulius II, Enciklika „<i>EVANGELIUM VITAE</i>“ III skyrius ar kt.</p> <p>Kartojimas: Bioetikos samprata, kuo bioetika skiriasi nuo biologijos? Mokiniai, remdamiesi pateiktimis ir kitais šaltiniais (pvz.: http://bioetika.lt/bioetikos-</p>	KAIP YRA? – dabartinė būklė	KAIP TURI BŪTI? – ideali būklė	PROBLEMA		KODĖL NĖRATAIP, KAIP TURĖTŲ BŪTI?	KA DARYTI?	<p>Pilietinė kompetencija - identifikuoja ir analizuoja visuomenėje kylančias moralines ir etines problemas, susijusias su žmogaus gyvybe, prisideda prie jų sprendimo. Žmogaus ir piliečio teisę į gyvybę vertina ir suvokia kaip neįkainojamą pilietinės visuomenės vertybę.</p> <p>Komunikavimo kompetencija - analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina pranešimo patikimumą remdamasis įvairiais šaltiniais.</p> <p>Kūrybiškumo kompetencija - savarankiškai kelia klausimus, kurie padeda kritiškai analizuoti kompleksines problemas. Argumentuotai pasirenka informacijos rinkimo ir taikymo strategijas, numato alternatyvas, įvertina rizikas.</p> <p>SESG kompetencija - išklauso kitokias nuomones ir moka išreikšti kitokios nuomonės supratimą. Siekiant sprendimų, kuriuose naudą gauna visi, naudojami derybų įgūdžiai. Efektyviai vadovauja darbui grupėje. Analizuoja asmeninius, visuomenės sprendimus, pateikia etinius ir moralinius argumentus.</p> <p>Pažinimo kompetencija - atpažįsta pagrįstą dalyko teiginį nuo nepagrįsto. Nurodo esminę pagrindimo idėją. Grindžia savo nuomonę įrodymais. Renkasi iš keleto galimų problemos sprendimo būdų. Pastebi prieštaravimus požiūriuose į gyvybės vertę.</p> <p>Skaitmeninė kompetencija - kritiškai vertina skaitmeninį turinį ir jo šaltinių patikimumą. Pritaiko skaitmeninio turinio valdymą patogiai ir tinkamiausiai paieškai ir saugojimui, pasirenka struktūruotą aplinką skaitmeniniam turiniui tvarkyti.</p>
KAIP YRA? – dabartinė būklė	KAIP TURI BŪTI? – ideali būklė						
PROBLEMA							
KODĖL NĖRATAIP, KAIP TURĖTŲ BŪTI?	KA DARYTI?						

[teorija/bioetikos-principai/](#)) paaiškina pagrindinius bioetikos principus.

2.2.2 B4 Lygina įvairias religijas, kultūras, pagrindžia tarpreliginio, tarpkultūrinio dialogo svarbą remdamasis savo religine ir/ar kultūrine patirtimi.

TEMA: B4 Katalikybė ir pasaulio religijos (4-6 pam.)

Kuo jie tiki? (Skirtingų religijų: judaizmo, islamo, budizmo, hinduizmo, šintoizmo, ir kt. ištakos, įkūrėjai, formavimasis, pagrindiniai tikėjimo teiginiai)

Kaip jie švenčia? (Skirtingų religijų judaizmo, islamo, budizmo, hinduizmo, šintoizmo, konfucionizmo ir kt. maldos būdai, kultas, šventės, apeigos, šventosios vietos)

Kaip jie gyvena? (Skirtingų religijų judaizmo, islamo, budizmo, hinduizmo, šintoizmo, ir kt. moralinės normos, gyvenimo būdas, vertybės)

„O kuo jūs mane laikote?“ Mk 8,29 (Kultūra, kultūrų susitikimas, pagarbos svarba, evangelizacija ir Kristaus įkultūrinimas)

Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas
<p>Metodas. Projektinė veikla. Mokiniai rengia projektus/plakatus/minčių žemėlapius apie skirtingas pasaulio religijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kuo jie tiki? -Kaip jie švenčia? -Kaip jie gyvena? <p>Metodas. Argumentai UŽ ir PRIEŠ Mokiniai išsirenka/ suformuluoja probleminį klausimą. Pvz. Krikščioniško tapatumo krizė neatsiejama nuo gilios tikėjimo krizės Mokiniai suformuluoja po 3-5 argumentus UŽ ir PRIEŠ ir pateikia išvadas.</p>	<p>Pažinimo kompetencija – Apibūdina skirtingų religijų ištakas, įkūrėjus, pagrindinius tikėjimo teiginius, maldos būdus, šventes, gyvenimo būdą ir kt.</p> <p>Komunikavimo kompetencija – Analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina pranešimo patikimumą remdamasis įvairiais šaltiniais</p> <p>Kultūrinė kompetencija – formuoja dialogišką santykį su Lietuvos, Europos ir pasaulio kultūros objektais, reiškiniiais, religijomis jas lygindamas ir siedamas su platesniais kontekstais.</p> <p>Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija – analizuoja kaip skirtingų visuomenių, kultūrų ir religijų normos daro įtaką jų narių sprendimams ir elgesiui.</p> <p>Skaitmeninė kompetencija – siūlo naujų idėjų ir tobulesnių bendravimo ir bendradarbiavimo procesų naudojant skaitmenines technologijas. Kuria pranešimus naudodami įvairius internetinius šaltinius ir programas</p>

3. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti

Nuorodos paskutinį kartą žiūrėtos 2023-02-07

Eil. Nr.	Pavadinimas	Anotacija	Nuoroda
1.	Šventasis Raštas	Pagrindinis katalikų tikybos pamokų šaltinis. Jame originalūs bibliiniai tekstai. Mokytojams siūloma naudotis originaliais tekstais, taikant įvairias skaitymo strategijas. Šventojo Rašto tekstai padeda	www.biblija.lt

		ugdyti visas kompetencijas, taip pat gali būti išieities tašku planuojant integruotas pamokas.	
2.	Popiežius Jonas Paulius II, enciklika „Tikėjimas ir protas“ (lot. Fides et ratio)	Bažnyčios dokumentas apie tikėjimo ir proto santykių padės mokytojui ruošiantis pamokoms. Mokiniai nuolat sprendžia tikėjimo ir racionalaus mąstymo dilemą, todėl svarus šv. Popiežiaus Jono Pauliaus II enciklikos žodis padės mokytojui kartu su mokiniais šią dilemą išspręsti.	https://eis.katalikai.lt/vb/popieziai/jonas_paulius_ii/enciklikos/fides-et-ratio
3.	Michel Remery „Tviteryje su Dievu“ 2019, „Spaudos lanko“ leidykla	Knyga „Tviteryje su Dievu“ yra skirta mokytojams, mokiniams ir visiems, kurie nori atnaujinti tikėjimo žinias arba kalbėti apie tikėjimą su kitais. Knyga parengta remiantis naujausiomis tikėjimo išvalgomis ir priimtinais būdais darbui su jaunimu. Šioje knygoje rasite daugiau nei 200 klausimų, kuriuos kelia jauni žmonės apie Dievą, tikėjimą, moralę, į visus juos duodami atsakymai trumpomis tviterio žinutėmis ir pateikiami paaiškinimai remiantis Katalikų Bažnyčios Katekizmu bei Šventuoju Raštu. Taip pat galima pasinaudoti www.tweetingwithgod.lt interneto tinklalapiu bei #TwGod mobiliąja programėle telefone. Žinant, jog atnaujinamos Katalikų tikybos Bendrosios programos ir vadovėlių parengta nebus ilgą laiką, tai puiki galimybė šiuolaikiškai pristatyti tikėjimo dalykus ir remtis šia knyga dirbant su skirtingo amžiaus ar skirtingomis klasėmis, turinčiais nevienodą tikėjimo patirtį mokiniais.	www.tweetingwithgod.lt
4.	Medijų evangelizacijos projektas „Krikščioniški filmai“	Projekto sukaupta medžiaga sudėliota pagal kelis kriterijus: temas, žanrus, amžių ir kitą. Mokytojams siūlome metodinę medžiagą pagal amžių (vaikams). Šiame kataloge rasite Biblines pamokėles vaikams, kurios gali tapti puikia priemone vizualizuojant biblinius pasakojimus.	"Vaikiški" įrašai - Krikščioniški filmai (kristoteka.lt)
5.	Biblijos projektas	Animuoti vaizdo įrašai apie Bibliją. Biblijos projekte“ daug geros agos ir trumpi bei gražūs filmukai gali būti puiki pokalbio su mokiniais pradžia.	https://youtube.com/playlist...
6.	Geroji patirtis	Tai VŠĮ Caritas leidyklos „Artuma“ Medijų evangelizacijos projekto ir Kauno arkivyskupijos katechetikos centro bendras projektas, kuris palengvina mokytojų	https://gerojipatirtis.lt/

		dalinimąsi metodine medžiaga ir reikalingos medžiagos suradimą.	
7.	Interaktyvūs medijos mokymosi blokai	Čia daug dorinio ugdymo (tikybės) mokytojų paruoštų interaktyvių užduočių. Dalis užduočių paruoštos pagal atnaujinamas BUP. Programa suteikia galimybes pačiam mokytojui paruošti diagnostines užduotis ar interaktyvias mokymosi priemones.	https://learningapps.org/index.php?category=87&s=
8.	Interneto dienraštis „Bernardinai.lt“	Interneto dienraštis „Bernardinai.lt“, kurio misija – kurti krikščionišką pasaulėžiūrą atskleidžiantį, aktualų, viltingą ir išliekantį turinį. Dienraštyje galima rasti medžiagos įvairaus turinio pamokoms: straipsniai, video įrašai, audio įrašai, nuotraukų galerijos.	https://www.bernardinai.lt/
9.	Oficiali Katalikų Bažnyčios Lietuvoje svetainė	Svetainėje – visas Katalikų Bažnyčios Lietuvoje gyvenimas. Informacija aktuali ir naujausia: žinios iš vyskupijų, Visuotinės bažnyčios. Pagrindiniame puslapyje – artimiausi Bažnyčios įvykiai ir kt. Čia rasite maldas, giesmes, Bažnyčios dokumentus ir nuorodas į kitas svetaines.	https://www.katalikai.lt/
10.	Katalikų Bažnyčios Katekizmas	Visiems, kurie nori sistemingai pažinti tikėjimo turinį, vertinga priemonė Katalikų Bažnyčios katekizmas. Svetainėje rasite Katalikų Bažnyčios katekizmą, Jaunimo katekizmą ir katekizmo santrauką.	https://katekizmas.lt/
11.	Lietuviška Vatikano naujienų svetainė	Svetainėje aktualiausios Vatikano žinios lietuvių kalba. Čia rasite Popiežiaus mėnesio intencijų video įrašus, Popiežiaus katechezijų ištraukas ir kt.	https://www.vaticannews.va/lt.html
12.	Elektorinių išteklių sistema prie oficialios Katalikų Bažnyčios Lietuvoje svetainės KATALIKAI.LT.	Pradinė projekto versija skirta aprašyti ir sukataloguoti pagrindinius Katalikų Bažnyčios dokumentus, išverstus į lietuvių kalbą. Daugumą šių vertimų parengė ir paskelbė „Bažnyčios žinios“, kai kurie jų jau buvo prieinami KATALIKAI.LT dokumentų šakoje. EIS.katalikai.lt pradinės versijos uždavinys — ilgainiui surinkti visus svarbesnius Katalikų Bažnyčios Magisteriumo tekstus, parengtus lietuvių kalba, palengvinti jų paiešką ir naudojimąsi jais.	https://eis.katalikai.lt/
13.	Šventadienio mintys	LRT Mediatekoje sukauptos visos	https://

		Šventadienio minčių laidos.	www.lrt.lt/mediateka/video/sventadienio-mintys
14.	Evangelija gestų kalba su titrais	Vilniaus kolegijos Lietuvių gestų kalbos vertimo studijų programos dėstytojai <u>Andrius Barisevičius</u> ir <u>Tomas Ivanauskas</u> atlieka didžiulį darbą - verčia į lietuvių gestų kalbą Naująjį testamentą. Šiuo metu skaitmeninėje erdvėje adresu http://biblija.lkd.lt/ gestų kalba paskelbta Evangelija pagal Morkų ir Evangelija pagal Matą.	http://biblija.lkd.lt/
15.	Projektas „Mano Biblija“	Portale pateikiami pagrindiniai lietuviški Šv. Rašto vertimai. Be to, rasite Žinyną, kuriame iš įvairių šaltinių surinkta ir sukomplektuota daugiau nei 1200 informacinių tekstų ir iliustracijų, atskleidžiančių Biblinių laikų visuomenės, kultūros, buities detales, paaiškinančių to meto papročius, supažindinančių su Biblijos veikėjais ir istoriniais įvykiais. Tris Biblijos vertimus galėsite skaityti ir palyginti susikūrę nemokamą paskyrą, o visa papildoma medžiaga galėsite naudotis įsigijus prenumeratą – 12 Eurų visiems metams. Ji taip pat leis klausyti įgarsintą Naująjį Testamentą mobiliajame telefone. Portalas vis papildomas nauja medžiaga, 2021 m rudenį bus įdėta 16 Biblijos žemėlapių.	https://manobiblija.lt/
16.	Skaitmeninė mokymo(si) aplinka „Eduka klasė“	Skaitmeninė mokymo(si) aplinka „Eduka klasė“ skirta šiuolaikiniam mokymui(si) ir individualiai mokinio pažangai, tinka įprastam ir nuotoliniam mokymui(si). Platformoje rasite vadovėlį 7 klasei "Susitikimai" ir vadovėlį 9 klasei "Esu šaukiamas..."	https://www.eduka.lt/
17.	Vilniaus arkivyskupijos Katechetikos centro svetainė	Vilniaus arkivyskupijos Katechetikos centro puslapis mokytojams ir katechetams su naudingomis nuorodomis ir metodine medžiaga bei pamokomis.	https://katechetika.lt/naudingos-nuorodos-2/
18.	Šiaulių vyskupijos Katechetikos centro svetainė	Šiaulių vyskupijos Katechetiko centro puslapis su naudingomis nuorodomis,	https://www.svkc.lt/religinis-ugd/

		metodine medžiaga bei pamokomis.	metodine-m/
19.	EdPuzzle – vaizdo įrašai su užduotimis	Svetainė ir programėlė, kuriantiems vaizdo pamokas ar norintiems, bet kurių vaizdo įrašą (pvz. iš svetainės „YouTube“ ar kt.) papildyti interaktyviais klausimais bei kita mokomąja medžiaga. Galima stebėti mokinių atliekamą užduotį, rezultatus, atsakymus į klausimus, žiūrėjimo trukmę ir pan. Šioje svetainėje gausu tikybos mokytojų paruoštų vaizdo pamokų.	https://edpuzzle.com/
20.	Bažnytinio paveldo muziejaus svetainė	Bažnytinio paveldo muziejaus svetainėje kataloge „Edukacija“ įkelta įvairių edukacinių filmų apie bažnytinį meną, paskaitų įrašų, edukacinių žaidimų, interaktyvių projektų ir kt.	http://bpmuziejus.lt/

4. Literatūros ir šaltinių sąrašas

1. Šventasis Raštas. Lietuvos vyskupų konferencija. 2017.
2. YOUCAT. Jaunimo katekizmas. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2013.
3. YOUCAT. Tikėjimo kursas: Būti krikščionimi. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2019.
4. Ivereigh A. Bružaitė T. Malinauskas Vygantas. Katalikų balsas. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2013.
5. Katalikų Bažnyčios dokumentai
6. Katalikų Bažnyčios katekizmas
7. Remery M. Tvityryje su Dievu. Telšiai: Spaudos lankas. 2019.
8. Šadauskas V. SJ. Didieji klausimai jaunimui. Vilnius: Vši Jėzuitų ekonomo tarnyba, 2015.
9. Šventasis Raštas

A pasiekimų sritis

1. Beitzel B. J. Biblica. Biblijos atlasas. Vilnius: Žara. 2014.
2. Biblijos žinynas Vilnius: Alma Littera. 2001 m.
3. Didysis Biblijos atlasas. Vilnius: Lektūra. 1999.
4. Pereda H.J. Biblijos panorama. Dievo tautos Išganymo istorija. Panevėžys: Kopa. 2015.

B pasiekimų sritis

1. Dupuis J. SJ O jūs kuo mane laikote? Kristologijos įvadas. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2004.
2. Francis S. Collins F. S. Dievo kalba. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2008.
3. Lewis C.S. Tiesiog krikščionybė. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2014.
4. Pereda H.J. 2000 krikščionybės metų. Bažnyčios istorijos panorama. Panevėžys: Kopa. 2016.

C pasiekimų sritis

1. Benediktas XVI / Joseph Ratzinger. Liturgijos dvasia. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2012.

2. Woods T.E. Kaip Katalikų Bažnyčia sukūrė civilizaciją. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2016.

D pasiekimų sritis

1. Lazzarin P. Šventųjų knyga. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2011.
2. Popiežiškosios naujosios evangelizacijos taryba. Gailestingieji šventieji. Vilnius: „Magnificat leidiniai“, 2016

E pasiekimų sritis

1. Daniel-Ange Tavo kūnas sukurtas gyvenimui. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2007.
2. Harris J. Atsisveikinimo bučiny pasimatymui. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2014.
3. Narbekovas A. Bioetika. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas. 2004.
4. Narbekovas A. Obelenienė B. Pukelis K. Lytiškumo ugdymo etika. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas. 2008.
5. Narbekovas A. ir kt. Medicina, etika ir teisė apie žmogų iki gimimo. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas. 2012 m.
6. Spitzer R. SJ. Dešimt visuotinių principų: trumpa gyvybės klausimų filosofija. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2014.
7. *Šventasis tėvas Pranciškus Enciklika LAUDATO SI apie rūpinimąsi bendraisiais namais. Kaunas: VŠĮ Katalikų interneto tarnyba. 2015.*
8. West Ch. Kūno teologija pradedantiesiems. Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai. 2010.
9. Popiežius Jonas Paulius II enciklika „Evangelium vitae“
https://eis.katalikai.lt/vb/popieziai/jonas_paulius_ii/enciklikos/evangelium-vitae
10. DOCAT. Ką daryti. Bažnyčios socialinis mokymas. Vilnius. Katalikų pasaulio leidiniai. 2017.
11. Jonas Paulius II, Apaštalinė Adhortacija „*Familiaris consortio*“
https://eis.katalikai.lt/vb/popieziai/jonas_paulius_ii/ap-paraginimai/1981-11-22_familiaris-consortio
12. Šventasis Tėvas Pranciškus, Posinodinis apaštališkasis paraginimas „*Amoris laetitia*“
https://eis.katalikai.lt/vb/popieziai/pranciskus/ap-paraginimai/2016-03-19_amoris-laetitia

5. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai

TEMA **Bibliniai įvaizdžiai ir motyvai**

A3.1. Atpažįsta biblinius simbolius, vardus ir reiškinius.

A3.2. Išskiria biblinius simbolius, vardus ir reiškinius.

A3.3 Tyrinėja biblinius reiškinius, vardus, simbolius analizuodami literatūros ir meno kūrinius.

A3.4. Kitiškai vertina biblinius simbolius, vardus ir reiškinius.

UŽDUOTIS. Perskaitykite J. Aisčio eilėraštį „Antai tenai“ , išanalizuokite dailininkų paveikslus teisingai įvardinkite ir paaiškinkite biblinius simbolius, vardus ir reiškinius.

ANTAI TENAI

ANTAI tenai ant vakaro raudono
Vaidenasi man Kristus dyvinai:
Tos rankos, kojos, tas atvertas šonas,
Tie erškėčiuoti smilkiniai,

Ir klausia, rods: - Ar tu mane pažįsti?
Ar žinomas tau kelias ir tiesa? -
Tu mano Viešpats, Jėzus Kristus,
Ir akina mane Tavo akių šviesa.

Tikiu, o Viešpatie, padėk man,
Padėki netikėjime manam!
Tau yra žinomas mano krūtinės rėksmas,
Tau yra žinomas vienam!

Mane čionai nusnigo ir nulijo,
Ir nuvargau pasauly ir giesmėj...
Norėjau pamatyt Tave, Mesiją,
Bet gal tepamatysiu tik teisme.

Kad dar ateitumei mus čia apšviesti,
Kad dar ateitumei paguosti mus
Į šį prakeiktą, į šį klaičių miestą,
Į šituos šlykščius nuodėmės namus...

Kodėl gi mus, o Viešpatie, apleidai?
Kodėl gi Tu mūs vėl neatlankai?
Mes pasiilgom Tavo lėto veido,
Mes - prakeikti Iėvos vaikai ...

Ateiki, atlankyk pirma, nei teisi!
Paklydome, surizgo mūs keliai...
Sakyk, o Viešpatie, ar Tu ateisi?
Pravirko vakaras, ir Kristus verkė taip tyliai...

Kaunas, 1932.1.24

Karavadžas. Apaštalo Tomo netikėjimas

Nežinomas autorius. Kristaus prisikėlimas

Vertinimo kriterijai.

Pagrindinis lygis. Atlieka užduotį, atsako į nesudėtingus klausimus, atskiria tam tikrus faktus, reiškinius, padedamas mokytojo randa tekstus Biblijoje.

Patenkinamas lygis. Pateikti atsakymai rodo, kad daugiau nei pusė atsakymų pateikti teisingai. Atsakymuose atsispindi pagrindiniai simboliai, vardai, reiškiniai, padedamas mokytojo randa tekstus Biblijoje.

Pagrindinis lygis. Atlieka užduotis pagal pateiktą informaciją. Atsako į klausimus, nustato ryšius tarp atskirų simbolių, vardu ir reiškinių, savarankiškai suranda bibliinius tekstus.

Aukštesnysis lygis. Kūrybiškai atlieka užduotis, analizuoja pateiktus simbolius, vardus ir reiškinius. Sklandžiai išreiškia savo supratimą, savarankiškai atrenka informaciją, rūšiuoja ir derina ją, tinkamai vartoja sąvokas, įsitraukia į aktyvią veiklą.

TEMA. **Esame Dievo paveikslas ir panašumas**

E2.1. Kelia klausimus apie žmogaus lytiškumą.

E2.2. Paaiškina žmogaus lytiškumo sampratą pagal Katalikų Bažnyčios mokymą.

E2.3. Analizuoja žmogaus lytiškumo sampratą Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje.

E2.4. Kritiškai ir argumentuotai vertina įvairias žmogaus lytiškumo sampratas Katalikų Bažnyčios mokymo perspektyvoje.

UŽDUOTIS. Palyginkite skirtingas lytiškumo sampratas <http://bioetika.lt/zmogaus-asmuo-ir-lytiskumas/skirtingos-lytiskumo-sampratos/> ir pakomentuokite. Prisiminkite matytas (TV ekranuose, spaudoje, internete) situacijas, kuriose vaizduojamas separatistinis ar integralistinis požiūris į žmogaus lytiškumą. Parenkite 30-50 žodžių komentarą.

Pvz.

Santykiai be įsipareigojimų – ar jie įmanomi?

Meilės džiaugsmas

Mūsų tikslas – giliausia mudviejų bendrystė

Santuokinis dvasingumas: kaip sukurti laimingą šeimą

Linas ir Rima Sidriai